

Beschrijving

Klein uiltje van amper 23 centimeter groot. Bruin-grijs met witte spikkels. Door zijn wenkbrauwstrepen krijgt hij een strenge blik. Overdag zie je soms een steenuil op een dak of paaltje, vanaf de schemering hoor je de balts of alarmroep.

Leefgebied

Leeft tussen de kleine landschapselementen. Vooral knotwilgen in combinatie met graslanden, fruitbomen, hagen en oude gebouwen. Talrijkst in de leem- en zandleemstreek wegens de vele regenwormen in de bodem.

Voedsel

De steenuil voedt zich, naast muizen, ook met insecten en wormen. De braakballen (niet verteerbare prooi-resten) die hij uitspuwt bevatten soms dekschilden van kevers.

Nest

Hij broedt in allerlei holen, knobomen of oude hoogstamfruitbomen en soms in schuren of stallen. Vanaf half april komt er een legsel van 3 à 5 eieren. Na 4 weken verlaten de jongen het nest.

Huidige toestand

Momenteel zijn er in Vlaanderen zo'n 6 à 10.000 broedparen van de steenuil. Daarmee heeft Vlaanderen een van de relatief grootste populaties van de soort in West-Europa. In de ons omliggende landen neemt de populatie sterk in aantal af. We hebben dus een belangrijke verantwoordelijkheid voor deze soort.

Rode lijst: momenteel niet bedreigd.

Verspreidingskaart

Legende: rood = zeker broedend; oranje = waarschijnlijk broedend; geel = mogelijk broedend

© Patrick Keirsseblick

WAT HEBBEN STEENUILEN NODIG?

Duurzame nestgelegenheid

Oude knoestige knobomen zijn heel belangrijk voor steenuilen. Door het knotten en het insijpelen van water ontstaan holten die een ideale broed- en schuilplaats zijn voor steenuilen. Die oude fruitbomen zorgen bovendien voor extra insecten voor de steenuil. Dit is nog meer zo bij oude fruitbomen.

Bij jonge knot- of fruitbomen kunnen nestkasten een alternatief vormen.

Nauwe ruimten onder het dak van schuren en stallen worden ook vaak gebruikt als broedlocatie.

Veilige leefomgeving

Steenulen zijn vaak het slachtoffer van het moordend wegverkeer, zeker wanneer ze op zoek zijn naar een eigen stek of tijdens de baltsperiode.

WAT KAN IK DOEN VOOR DE STEENUIL?

KNOTBOMEN EN HOOGSTAMMIGE FRUITBOMEN

- Kies bij het aanplanten van knotbomen voor streekeigen soorten. Schietwilg, populier en es zijn de soorten die heel vaak gebruikt worden. In sommige regio's zijn ook haagbeuk, veldesdoorn en zomereik in knotvorm te vinden. Het regelmatig knotten van de bomen is heel belangrijk. Bij het niet verder onderhouden scheuren de knotbomen open en sterven af. De snelgroeïende knotwilg mag je met een omlooptijd van 6 tot 8 jaar knotten. Veel gemeenten subsidiëren dit onderhoud.
- Het behouden en aanplanten van hoogstammige fruitbomen is eveneens een goede maatregel voor de steenuil. Wist je dat je subsidie kunt ontvangen voor de aanplant en onderhoud van oude rassen? Neem contact op met je gemeente.
- Holle knot- en fruitbomen komen er pas na veel jaren onderhoud. De bomen die we nu planten zijn dus bedoeld voor de steenuilen van onze kinderen. Draag anderzijds goed zorg voor oude bomen.

NESTKASTEN

- Steenuilen hebben een voorkeur voor smalle en lange nestkasten: hoogte 20 cm, lengte 80 cm en een invliegopening van 7,5 cm. Een smal tussenschot, met diagonale verspringende opening, verhindert dat steenmarters de nestkast kunnen binnendringen.
- Steenuilennestkasten worden op een hoogte van 2 tot 4 m geplaatst in bomen of aan de gevel van een hoevegebouw. Jonge steenuilen klauteren graag wat rond in de buurt van hun nestkast. Een paar takken rakelings langs de kast of een soort van terras vooraan aan de nestkast verhoogt de veiligheid van de jongen.

TIPS:

- Vermijd fel zonlicht op de nestkast.
- Richt de opening naar het noorden of noord-oosten. Het vermindert de regeninslag.
- Zorg dat de nestkast niet kan meeschommelen met de wind.
- Zorg dat er geen katten bij kunnen.

BEHOUD VAN GRAASWEIDEN

- Steenuilen jagen vaak te voet of vanaf een weidepaaltje. Kort begraaide weiden zijn sterk in trek: tussen het korte gras kan gemakkelijk gejaagd worden naar muizen, regenwormen, kevers en nachtvlinders. Het is dan ook van groot belang dat weiden in stand worden gehouden door (hobby)landbouwers.

KNAAGDIERENVERGIF

- Het gebruik van allerlei verdelgingsmiddelen tegen knaagdieren is nefast voor uilen en roofvogels. Wanneer steenuilen vergiftigde muizen/ratten eten, stapelt het gif zich op in het lichaam van de steenuil. Dit leidt tot onvruchtbaarheid of in het slechtste geval tot de dood. Vermijd vooral producten met **Brodifacoum** als actieve stof.

VERMIJD VERDRINKING

- Vaak komen steenuilen vroegtijdig aan hun einde door verdrinking in veedrinkbakken met een glad oppervlak. Eens ze hierin vallen kunnen ze er niet meer uitklauteren. Een korte, dikke plank op het wateroppervlak laten drijven betekent de redding voor deze steenuilen.

PRIORITEITEN

Plant knotbomen en hoogstammige fruitbomen

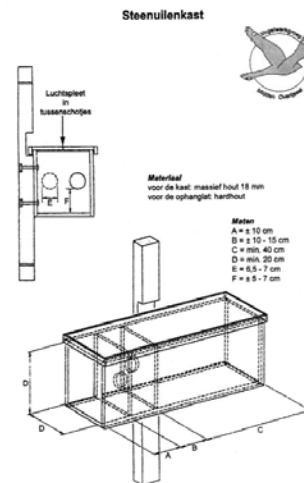
Behoud grasweiden

Plaats nestkasten

Vermijd knaagdierengif

© Kris Degraeve

© VildiaPhoto

